

УДК 378.018.43

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-7\(21\)-498-504](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2023-7(21)-498-504)

Шевчук Ганна Йосипівна кандидат історичних наук, доцент кафедри педагогіки та інноваційної освіти, Національний університет «Львівська політехніка», <https://orcid.org/0000-0002-9688-2305>

Антоневич Богдан Святославович студент 4 курсу, Національний університет «Львівська політехніка»

ВПЛИВ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ НА ОСОБИСТІСНИЙ РОЗВИТОК СТУДЕНТІВ

Анотація. У статті розглянуто питання впливу технологій дистанційної освіти на особистісний розвиток студентів. Наголошено на зростаючій популярності дистанційної освіти та необхідності розуміння її впливу на особистісний розвиток студентів. В контексті сучасних технологічних змін та під впливом глобальних чинників, таких як пандемія Covid-19 та повномасштабне вторгнення росії в Україну – дистанційна форма навчання стає все більш важливою альтернативою традиційному навчанню.

З'ясовано реальний стан та перспективи особистісного розвитку здобувачів професійної освіти в контексті дистанційного навчання. Дистанційне навчання вимагає від студентів самодисципліни, самоорганізації та мотивації для досягнення навчальних цілей. Такі особистісні якості, як самостійність, самоконтроль та гнучкість, стають особливо важливими у цьому контексті. Крім того, в дистанційному навчанні важливо враховувати індивідуальні особливості та потреби студентів для досягнення оптимальних результатів.

Розглянуто різноманітні програми та практики, спрямовані на особистісний розвиток студентів. Визначено, що дані програми відіграють важливу роль у забезпеченні повноцінного навчання та розвитку особистості в онлайн-середовищі.

Одними з ключових програм особистісного розвитку є: програми по розвитку комунікативних навичок, які в умовах онлайн-навчання, де взаємодія відбувається в основному через електронні засоби комунікації, вміння ефективно спілкуватися є необхідним для успішного навчання; програми по саморефлексії, що спонукають студентів до систематичного нагляду та аналізу своїх навчальних досягнень, а також розвитку особистих якостей, цінностей та цілей; програми розвитку лідерських якостей, які надають студентам можливості для того, щоб проявити свої організаторські та керівницькі здібності.

Розглянуто зростання використання інформаційних технологій у навчальному процесі, їх безпосереднього впливу на ефективність навчання та особистісного розвитку студентів.

Ключові слова: онлайн навчання, дистанційна освіта, інформаційні технології, особистісний розвиток, студенти, професійна освіта.

Shevchuk Hanna Yosypivna PhD in History, Associate Professor at the Department of Pedagogy and Innovative Education, Lviv Polytechnic National University, <https://orcid.org/0000-0002-9688-2305>

Antonevych Bohdan Svyatoslavovich 4th year student, Lviv Polytechnic National University

THE IMPACT OF DISTANCE EDUCATION TECHNOLOGIES ON THE PERSONAL DEVELOPMENT OF STUDENTS

Abstract. The article deals with the impact of distance education technologies on students' personal development. The author emphasizes the growing popularity of distance education and the need to understand its impact on students' personal development. In the context of modern technological changes and under the influence of global factors, such as the Covid-19 pandemic and Russia's full-scale invasion of Ukraine, distance learning is becoming an increasingly important alternative to traditional education.

The real state and prospects of personal development of vocational education students in the context of distance learning are determined. Distance learning requires students to be self-disciplined, self-organized and motivated to achieve their learning goals. Personal qualities such as independence, self-control and flexibility become especially important in this context. In addition, in distance learning, it is important to take into account the individual characteristics and needs of students to achieve optimal results.

Various programs and practices aimed at personal development of students are considered. It has been determined that these programs play an important role in ensuring full learning and personal development in the online environment.

Some of the key personal development programs are: programs for the development of communication skills, which in the context of online learning, where interaction takes place mainly through electronic means of communication, the ability to communicate effectively is essential for successful learning; self-reflection programs that encourage students to systematically monitor and analyze their learning achievements, as well as develop personal qualities, values and goals; leadership development programs that provide students with opportunities to show their organizational skills.

The article considers the growth of the use of information technologies in the educational process, their direct impact on the effectiveness of learning and personal development of students.

Keywords: online learning, distance education, information technology, personal development, students, professional education.

Постановка проблеми. У сучасному світі, де технології швидко розвиваються і проникають у різні сфери життя, освіта, як одна з основних сфер соціального життя не може залишатися позаду. Впровадження технологій дистанційної освіти в нашу реальність безперечно сильно вплинули на традиційні підходи до навчання, а також набули чималого значення для студентів та їх особистісного розвитку. Дистанційна освіта стала необхідністю у зв'язку зі зростаючою глобалізацією та швидким розвитком інформаційних технологій. Також, сильним поштовхом для розвитку та впровадження дистанційної освіти стала пандемія Covid-19. Після кількох хвиль пандемії, великої кількості карантинів, коли все по трохи починало стабілізуватися та появилася надія на повернення до очної форми навчання, стається наступне лихо – повномасштабне вторгнення росії на територію України.

Особистісний розвиток студента є важливою складовою процесу навчання, і цей аспект стає ще більш критичним в умовах дистанційного навчання.

Особистісний розвиток, як комплексний процес включає в себе формування знань, навичок, цінностей, особистих якостей та самореалізації студентів. В умовах дистанційного навчання, коли фізична взаємодія з викладачами та однокурсниками обмежена, студенти змушені шукати нові способи саморозвитку та самоорганізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення освітніх технологій для активізації розвитку особистості в дистанційному навчанні викликало інтерес багатьох науковців і експертів. Деякі з них зосередились на створенні платформ, які сприяють активному залученню студентів до процесу навчання. Наприклад, автор Ернесто Гонзалез, у своїй праці «Sustainable Operations and Computers» зазначає, що різноманітні технології, такі як відеоконференції, форуми, ігрові платформи тощо - ефективно забезпечують активну участь студентів у процесі навчання та сприяють їх особистісному розвитку [1].

Інші автори зосереджуються на психологічних аспектах використання інтерактивних технологій для стимулювання особистісного розвитку. Наприклад, в «Канадському стипендійному журналі викладання та навчання» (CJSOTL), автори Гроувен Дж., Квіглі Б. та Геррі Й. – роблять акцент на впливі інтерактивних технологій на мотивацію, та підтримки достатнього рівня

самооцінки у студентів [2]. Також висвітлюється важливість створення сприятливого психологічного клімату в процесі використання інтерактивних технологій, що стимулює виявлення позитивних змін у студентів.

Також важливими джерелами є дослідження професора Мельбурнського національного університету, доктора – Сома Найдю у статті «Distance education». Автор досліджував переваги та недоліки використання інтерактивних технологій у дистанційному навчанні для особистісного розвитку студентів і вказував на необхідності розробки ефективних стратегій інтеграції цих технологій у навчальний процес. Також висвітлюється роль викладача як фасилітатора особистісного розвитку студентів у дистанційному навчанні, який повинен віртуозно використовувати дані технології для сприяння саморефлексії, саморегуляції та самостійності студентів [3].

Мета статті. Вивчити вплив дистанційної освіти на процес особистісного розвитку студентів, дослідити позитивні та негативні аспекти такого навчання та визначити способи покращення якості особистісного розвитку студентів у контексті дистанційної освіти.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи те в якому швидкому та змінному світі ми живемо, таке поняття як особистісний розвиток, з кожним днем стає все більш значущим. Сьогодні більш ніж будь-коли раніше люди шукають способи покращити свої навички, розширити свої знання та реалізувати свій потенціал. З величезною кількістю ресурсів, підходів і теорій, сучасний особистісний розвиток стає полем розмаїття стратегій та філософій, спрямованих на сприяння самовдосконаленню та всебічному зростанню. Від відомих теорій, таких як Ієрархія потреб Маслоу та Теорія соціального навчання, до сучасних концепцій, таких як менталітет зростання та усвідомленості, розмаїття підходів та теорій, що оточують особистісний розвиток, надає людям велику кількість інструментів та перспектив для покладення початку власного унікального шляху самовідкриття та самоактуалізації.

Сьогодні значення особистісного розвитку зростає з кожним днем. Він безсумнівно є важливим компонентом успіху студентів у професійній діяльності. Безперечно, навички та знання, які отримує здобувач професійної освіти, важливі, але так само важливо розвивати свою особистість, впевненість у собі, та всі інші навички, що надалі допоможуть йому ефективно функціонувати як фахівцеві своєї справи.

У онлайн-середовищі існує багато платформ та програм, які пропонують інтерактивні курси та навчальні матеріали з особистісного розвитку. Наприклад, платформа «Coursera» пропонує широкий вибір курсів з особистісного розвитку, розроблених провідними університетами та експертами у тій чи іншій галузях. На Coursera можна знайти такі курси, як «Основи позитивної психології» від Університету Пенсильванії [4], «Стратегія

лідерства та менеджмент» від Іллінойського університету [5] та «Соціальне та емоційне навчання» від Університету Колорадо [6].

Udemy – широко відома платформа для особистого зростання та розвитку в онлайн-спільноті. Він може похвалитися великою бібліотекою курсів, понад 5000, які охоплюють різні аспекти особистого розвитку, наприклад «Ефективне керівництво: розвиток навичок управління», «Залучення до саморозвитку: зростання і самодослідження», «Розбудова особистої продуктивності: техніки та стратегії» тощо [7].

Платформа LinkedIn Learning — це ще один вартий уваги ресурс, який надає широкий спектр онлайн-курсів для особистісного розвитку, усі з яких створені професіоналами з різних галузей. В рамках LinkedIn Learning можна вивчати такі теми, як «Розвиток особистого бренду», «Ефективність на робочому місці», «Лідерство та вплив: навички для успішних керівників» тощо [8].

Крім того, існують спеціальні онлайн-платформи, призначені для особистісного зростання в певних сферах інтересів. Для ілюстрації платформа MasterClass представляє курси, які викладають всесвітньо відомі фахівці та відомі громадські діячі в таких сферах, як література, сценічне мистецтво, кулінарне мистецтво та в інших галузях. Все це надає можливість не тільки навчатися в кращих з кращих у своїй галузі, але й отримувати корисні інсайди та навички.

Також варто згадати про існування мобільних додатків які призначені для особистісного розвитку. Це додатки, що дозволяють займатися саморозвитком у будь-якій, зручній, для них час і не залежно від їхнього місцеперебування. Наприклад, додаток Headspace пропонує медитаційні та ментальні тренування, що сприяють зниженню стресу і покращенню психічного здоров'я.

Всі ці програми та практики щодо особистісного розвитку можуть нести в собі чималий вплив на різні психологічні процеси, але найбільше вони впливають на мотивацію та саморозвиток студентів. Також дані програми сприяють покращенню й інших аспектів розвитку особистості, таких як: навички комунікації, лідерство, самооцінка, емоційний інтелект, креативність та стресостійкість.

Отож, одним з головних впливів таких програм є зміцнення мотивації студентів, адже вони надають можливість студентам краще усвідомити свої цілі, зрозуміти що саме їм потрібно від життя, збагнути цінності та визначити мотиваційні фактори. Це допоможе студентам знайти особисту мотивацію для досягнення академічних цілей, встановити пріоритети та розвивати наполегливість у досягненні успіху.

Програми особистісного розвитку також сприяють саморозвитку студентів. Автор книги «Mindset: The New Psychology of Success» - Керол Двек, у своїй роботі зазначала, що розвиток особистості є ключовим фактором

у досягненні успіху, а програми особистісного розвитку як інструменти – допомагають у цьому, що дає змогу студентам розширити свої можливості, розвинути гнучкість мислення та виявити свій потенціал [30]. Вони надають інструменти та стратегії для самовдосконалення, розвитку навичок управління часом та планування, а також для розвитку навичок саморефлексії. Ці програми допомагають студентам виявляти свої сильні та слабкі сторони, після чого надають допомогу в розробці плану з усунення слабких сторін та приросту сильних, що надалі сприятиме їх особистому зростанню.

Також, дані програми роблять все можливе для створення середовища, яке сприяє зростанню та задоволеності студентів. Один зі способів, якими вони можуть досягти цього, полягає в створенні можливостей для студентів взаємодіяти один з одним, співпрацювати один з одним і надавати підтримку один одному. Ці програми можуть включати різноманітні групові заходи, такі як тренінги та семінари, спрямовані на зміцнення соціальних зв'язків, покращення співпраці та розвитку навичок, пов'язаних із командною роботою. Заохочуючи до взаємного навчання та підтримки, студенти можуть бути мотивованими та натхненними в досягненні своїх цілей.

Участь у програмах самопізнання може зіграти значну роль у подорожі студента до самореалізації. Ці програми допомагають розкрити вроджений потенціал студентів, надихають їх та вчать не боятись ставити перед собою складні цілі, а також розвивають їхні творчі здібності та таланти. Отже, студенти можуть вести більш повноцінне життя, маючи можливість використовувати свої сильні сторони як в особистих, так і в професійних починаннях.

Реалізація програм особистісного розвитку має потенціал для підвищення здібностей студента до самокерування. Ці програми надають студентам різноманітні ресурси, які допоможуть їм ефективно планувати та розпоряджатися своїм часом, приймати правильні рішення у критичних ситуаціях та виховувати самодисципліну. Як наслідок, такі програми допомагають студентам оптимізувати свій час, досягати поставлених цілей і долати виклики, що, своєю чергою, підвищує ймовірність успіху як у навчанні, так і в особистому житті.

Реалізація програм особистісного розвитку може призвести до виховання в студентів позитивного ментального світогляду. Це все може позитивно вплинути на їх загальний настрій, самопочуття та мотивацію, що допоможе їм простіше долати труднощі, з якими вони можуть зіткнутися під час навчання.

Висновки. Особистісний розвиток студентів в умовах дистанційного навчання потребує постійної уваги та підтримки. Розуміння проблем, з якими студенти стикаються під час цього процесу, і знаходження шляхів подолання

цих перешкод є ключовими елементами для забезпечення їх успіху та здобуття повноцінної освіти навіть у віртуальному середовищі.

Для успішного функціонування дистанційного навчання, яке сприятливо впливатиме на особистісний розвиток здобувачів професійної освіти, потрібно враховувати велику кількість факторів особистісного та соціального впливів, технічних аспектів, організації навчального процесу, підготовленості та компетентності викладача тощо. І лише забезпечуючи ці умови, можна зробити дистанційне навчання ефективним і сприятливим для особистісного розвитку здобувачів освіти.

Література:

1. Volery T., Lord D. Critical success factors in online education. Int. J. Educ. Manage. 2000.
2. Harasim L., S. Hiltz M. Turoff y L. Teles. Learning networks: guide for teaching and learning online, Barcelona, 2000.
3. Som N. Distance Education. Open and Distance Learning Association of Australia, Taylor & Francis group, 2023. №44.
4. Gardner, H. Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century. Basic Books. С. 23-31.
5. Strategic Leadership and Management. URL : <https://www.coursera.org/specializations/strategic-leadership>
6. The Teacher and Social and Emotional Learning (SEL). Coursera. URL : <https://www.coursera.org/specializations/teacher-sel>
7. Personal Development courses. Udemy. URL : <https://www.udemy.com/courses/search/?price=price-free&q=personality+development+course&sort=relevance&src=sac>
8. Марчук А. А. Особливості педагогічної взаємодії викладача та студента засобом змішаного навчання. Інноваційна педагогіка: науковий журнал, 2020. №21, Т. 3. С. 173–179.

References:

1. Volery T., Lord D. Critical success factors in online education. Int. J. Educ. Manage. 2000.
2. Harasim L., S. Hiltz M. Turoff y L. Teles. Learning networks: guide for teaching and learning online, Barcelona, 2000.
3. Som N. Distance Education. Open and Distance Learning Association of Australia, Taylor & Francis group, 2023. №44.
4. Gardner, H. Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century. Basic Books. С. 23-31.
5. Strategic Leadership and Management. URL : <https://www.coursera.org/specializations/strategic-leadership>
6. The Teacher and Social and Emotional Learning (SEL). Coursera. URL : <https://www.coursera.org/specializations/teacher-sel>
7. Personal Development courses. Udemy. URL : <https://www.udemy.com/courses/search/?price=price-free&q=personality+development+course&sort=relevance&src=sac>
8. Marchuk A. A. Peculiarities of pedagogical interaction between a teacher and a student as a means of blended learning. [Innovative pedagogy: scientific journal]. 2020. No. 21, Vol. 3, pp. 173–179. [in Ukrainian].